UNIT 12 | PENDIDIKAN MORAL TINGKATAN 1 | SESI 2026

Remaja Berhemah Harapan Negara

Berstruktur dan esei pendek

Remaja berhemah membuat pertimbangan yang baik dan menjaga tingkah laku ketika berhubung dengan orang lain. Unit ini membincangkan ciri, kepentingan serta kaitan perlakuan remaja dengan imej negara. Kamu akan menilai pilihan dalam situasi harian, menyatakan kebanggaan secara munasabah dan mempraktikkan tindakan sopan yang menghormati keselamatan serta maruah semua orang.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 esei pendek | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Jelaskan tindakan, alasan, perasaan atau kesan mengikut kehendak soalan. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan jika perlu. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

M12S01 | 12.1

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Dalam perbincangan kumpulan, Naim memberi giliran kepada rakan dan meminta penjelasan sebelum menyatakan pandangan berbeza. Dia tidak mengejek cadangan orang lain.

(a) Nyatakan dua ciri berhemah yang ditunjukkan Naim. [2 markah]

(b) Jelaskan dua sebab tindakannya sesuai. [4 markah]

M12S02 | 12.2

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Sera terlupa membawa bahan yang dijanjikan untuk kerja kumpulan. Dia memberitahu perkara sebenar, meminta maaf dan menawarkan bantuan untuk mencari bahan gantian.

(a) Nyatakan dua tindakan bertanggungjawab yang dilakukan Sera. [2 markah]

(b) Huraikan dua kepentingan tindakan tersebut. [4 markah]

M12S03 | 12.3

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.3

Dalam program sekolah yang diselia guru, seorang peserta luar meminta bantuan mencari meja pendaftaran. Kamal menunjukkan arah dengan sopan dan merujuk petugas apabila tidak pasti.

(a) Nyatakan dua perlakuan Kamal yang memberi pengalaman baik kepada peserta. [2 markah]

(b) Huraikan dua sebab perlakuan itu boleh menyumbang kepada imej positif. [4 markah]

M12S04 | 12.4

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4

Pasukan Mila membantu menyediakan tempat duduk untuk program komuniti. Mereka menerima ucapan terima kasih daripada penyelia walaupun tidak memenangi sebarang pertandingan.

(a) Nyatakan satu perasaan munasabah dan satu sebab. [2 markah]

(b) Huraikan dua cara menzahirkan kebanggaan secara berhemah. [4 markah]

M12S05 | 12.1

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Seorang rakan meminta Arif menulis komen menghina murid lain supaya diterima dalam kumpulan. Arif mahu menjaga persahabatan tetapi tidak mahu memalukan sesiapa.

(a) Nyatakan dua kepentingan yang perlu dipertimbangkan Arif. [2 markah]

(b) Cadangkan dua tindakan berhemah berserta sebab. [4 markah]

M12S06 | 12.2

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Ketua kumpulan mahu keputusan segera dan mencadangkan agar hanya pendapatnya digunakan. Ahli lain mempunyai maklumat penting tetapi belum diberi giliran bercakap.

(a) Nyatakan dua ciri yang perlu diperbaiki dalam perbincangan itu. [2 markah]

(b) Huraikan dua langkah yang menyeimbangkan kesopanan dan keperluan membuat keputusan. [4 markah]

M12S07 | 12.3

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.3

Selepas melihat seorang remaja bertindak kasar, seorang pelawat membuat kesimpulan bahawa semua remaja negara ini bersikap sama. Rakan kamu mahu membalas dengan kata-kata kasar.

(a) Nyatakan dua kelemahan dalam keadaan tersebut. [2 markah]

(b) Huraikan dua respons yang lebih berhemah serta sebabnya. [4 markah]

M12S08 | 12.4

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4, 3.5.1, 3.5.2

Jasmin membantu aktiviti komuniti tetapi berasa sumbangannya terlalu kecil berbanding rakan yang menjadi pengacara. Dia sebenarnya memastikan bahan peserta disusun dengan baik.

(a) Nyatakan satu sumbangan Jasmin dan satu perasaan positif yang munasabah. [2 markah]

(b) Huraikan dua sebab sumbangan Jasmin tetap bernilai. [4 markah]

M12S09 | 12.5

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Rakan memberitahu kamu bahawa dia diugut dan diminta merahsiakannya. Dia bimbang dianggap tidak setia jika meminta pertolongan. Kamu berdua masih murid sekolah.

(a) Nyatakan satu keutamaan dan satu sumber bantuan yang sesuai. [2 markah]

(b) Huraikan dua tindakan berhemah yang mengutamakan keutamaan tersebut. [4 markah]

M12S10 | 12.5

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

Kelab meminta Faiz memegang tiga tugas besar pada hujung minggu. Faiz juga mempunyai komitmen keluarga dan belajar. Dia mahu membantu dengan jujur dan mampu menyiapkan tugasnya.

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu disemak sebelum Faiz menerima tugas. [2 markah]

(b) Cadangkan dua langkah bertanggungjawab berserta sebab. [4 markah]

Bahagian B | 5 esei pendek

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

M12E01 | 12.1

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1

Kumpulan kamu menerima ahli baharu. Dia belum biasa dengan cara perbincangan dan berasa segan menyatakan idea. Kamu mahu menunjukkan ciri remaja berhemah.

Huraikan empat perlakuan berhemah yang sesuai, dengan satu sebab bagi setiap perlakuan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti pihak yang terlibat dan keperluan dalam situasi.
2. Susun empat isi berbeza serta sebab atau kesan bagi setiap isi.
3. Semak kaitan dengan situasi, keselamatan dan alternatif yang munasabah.

M12E02 | 12.2

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.2

Dalam persiapan acara sekolah, satu kumpulan mengamalkan kejujuran, menepati tugas, mendengar pandangan dan meminta izin sebelum meminjam bahan. Guru meminta kamu menjelaskan manfaatnya.

Huraikan empat kepentingan amalan tersebut, satu bagi setiap amalan yang dinyatakan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti pihak yang terlibat dan keperluan dalam situasi.
2. Susun empat isi berbeza serta sebab atau kesan bagi setiap isi.
3. Semak kaitan dengan situasi, keselamatan dan alternatif yang munasabah.

M12E03 | 12.3

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.3

Sekolah menganjurkan pertemuan dengan peserta luar. Murid bertugas memberi panduan, menjawab pertanyaan dan membantu aktiviti. Satu kesilapan maklumat telah berlaku semasa pendaftaran.

Cadangkan empat perlakuan yang dapat menyumbang kepada pengalaman positif serta imej negara, dengan huraian bagi setiap perlakuan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti pihak yang terlibat dan keperluan dalam situasi.
2. Susun empat isi berbeza serta sebab atau kesan bagi setiap isi.
3. Semak kaitan dengan situasi, keselamatan dan alternatif yang munasabah.

M12E04 | 12.4

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4, 3.5.1

Kamu membantu program komuniti bersama rakan. Tugas kamu menyusun bahan dan menjaga giliran peserta. Program berjalan teratur tetapi masih ada perkara yang boleh diperbaiki.

Huraikan dua sebab kamu boleh berasa bangga dan dua tindakan susulan yang berhemah. Berikan penjelasan bagi setiap isi.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti pihak yang terlibat dan keperluan dalam situasi.
2. Susun empat isi berbeza serta sebab atau kesan bagi setiap isi.
3. Semak kaitan dengan situasi, keselamatan dan alternatif yang munasabah.

M12E05 | 12.5

Cabaran | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3

Kumpulan kamu menerima mesej mengejek seorang peserta luar selepas acara sekolah. Ada rakan mahu menyebarkan gambar memalukan, manakala seorang lagi berkata semua perkara patut disembunyikan untuk menjaga imej sekolah dan negara.

Huraikan empat tindakan berhemah untuk menjaga maruah, menangani masalah dan menunjukkan tanggungjawab. Berikan sebab bagi setiap tindakan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti pihak yang terlibat dan keperluan dalam situasi.
2. Susun empat isi berbeza serta sebab atau kesan bagi setiap isi.
3. Semak kaitan dengan situasi, keselamatan dan alternatif yang munasabah.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

M12S01 | 12.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan dua ciri berhemah yang ditunjukkan Naim.

Contoh jawapan

Menghormati giliran dan pandangan rakan; Menyampaikan ketidaksetujuan dengan sopan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menghormati giliran dan pandangan rakan

☐ P2 (1 markah): Menyampaikan ketidaksetujuan dengan sopan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S01 (b) Jelaskan dua sebab tindakannya sesuai.

Contoh jawapan

Rakan mendapat peluang menjelaskan idea. Kumpulan boleh memahami cadangan sebelum menilai kekuatan atau kelemahannya.

Perbincangan menumpukan masalah dan bukannya penghinaan. Peserta dapat berbeza pandangan sambil menjaga maruah serta hubungan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Rakan mendapat peluang menjelaskan idea

☐ P2 (1 markah): Kumpulan boleh memahami cadangan sebelum menilai kekuatan atau kelemahannya

☐ P3 (1 markah): Perbincangan menumpukan masalah dan bukannya penghinaan

☐ P4 (1 markah): Peserta dapat berbeza pandangan sambil menjaga maruah serta hubungan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S02 | 12.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan dua tindakan bertanggungjawab yang dilakukan Sera.

Contoh jawapan

Mengakui bahawa dia terlupa membawa bahan; Menawarkan bantuan mencari bahan gantian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Mengakui bahawa dia terlupa membawa bahan

☐ P2 (1 markah): Menawarkan bantuan mencari bahan gantian

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S02 (b) Huraikan dua kepentingan tindakan tersebut.

Contoh jawapan

Kejujuran membantu kumpulan memahami masalah sebenar. Ahli boleh merancang penyelesaian berdasarkan maklumat tepat dan bukan menunggu tanpa penjelasan.

Usaha membaiki keadaan menyokong kepercayaan. Sera menunjukkan bahawa dia mengambil berat tentang kesan kesilapannya kepada rakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kejujuran membantu kumpulan memahami masalah sebenar

☐ P2 (1 markah): Ahli boleh merancang penyelesaian berdasarkan maklumat tepat dan bukan menunggu tanpa penjelasan

☐ P3 (1 markah): Usaha membaiki keadaan menyokong kepercayaan

☐ P4 (1 markah): Sera menunjukkan bahawa dia mengambil berat tentang kesan kesilapannya kepada rakan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S03 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.3

(a) Nyatakan dua perlakuan Kamal yang memberi pengalaman baik kepada peserta.

Contoh jawapan

Menunjukkan arah dengan sopan; Merujuk petugas apabila tidak pasti.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menunjukkan arah dengan sopan

☐ P2 (1 markah): Merujuk petugas apabila tidak pasti

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S03 (b) Huraikan dua sebab perlakuan itu boleh menyumbang kepada imej positif.

Contoh jawapan

Layanan sopan membuat peserta berasa dihormati. Pengalaman interaksi boleh mempengaruhi sebahagian tanggapannya terhadap masyarakat setempat.

Maklumat yang tepat menunjukkan tanggungjawab. Peserta mendapat bantuan yang boleh dipercayai dan tidak dikelirukan oleh jawapan yang direka.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Layanan sopan membuat peserta berasa dihormati

☐ P2 (1 markah): Pengalaman interaksi boleh mempengaruhi sebahagian tanggapannya terhadap masyarakat setempat

☐ P3 (1 markah): Maklumat yang tepat menunjukkan tanggungjawab

☐ P4 (1 markah): Peserta mendapat bantuan yang boleh dipercayai dan tidak dikelirukan oleh jawapan yang direka

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S04 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4

(a) Nyatakan satu perasaan munasabah dan satu sebab.

Contoh jawapan

Berasa bangga atau puas; Tugas mereka membantu kelancaran program komuniti.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Berasa bangga atau puas

☐ P2 (1 markah): Tugas mereka membantu kelancaran program komuniti

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S04 (b) Huraikan dua cara menzahirkan kebanggaan secara berhemah.

Contoh jawapan

Menghargai usaha semua ahli serta penyelia. Kejayaan tugas bergantung pada kerjasama dan bukan sumbangan seorang sahaja.

Terus memperbaiki cara membantu pada program akan datang. Rasa bangga menjadi dorongan belajar dan bukannya alasan berasa sempurna.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menghargai usaha semua ahli serta penyelia

☐ P2 (1 markah): Kejayaan tugas bergantung pada kerjasama dan bukan sumbangan seorang sahaja

☐ P3 (1 markah): Terus memperbaiki cara membantu pada program akan datang

☐ P4 (1 markah): Rasa bangga menjadi dorongan belajar dan bukannya alasan berasa sempurna

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S05 | 12.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan dua kepentingan yang perlu dipertimbangkan Arif.

Contoh jawapan

Maruah murid yang menjadi sasaran komen; Hubungan persahabatan yang tidak memerlukan perbuatan menghina.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Maruah murid yang menjadi sasaran komen

☐ P2 (1 markah): Hubungan persahabatan yang tidak memerlukan perbuatan menghina

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S05 (b) Cadangkan dua tindakan berhemah berserta sebab.

Contoh jawapan

Arif menolak ajakan dengan bahasa tegas dan sopan. Dia mempertahankan maruah orang lain tanpa perlu membalas penghinaan kepada rakannya.

Arif mencadangkan komunikasi yang membantu atau mendapatkan bantuan guru jika tekanan berterusan. Persahabatan boleh dibina melalui tindakan baik dan sokongan diperlukan jika keadaan menjadi tidak selamat.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Arif menolak ajakan dengan bahasa tegas dan sopan

☐ P2 (1 markah): Dia mempertahankan maruah orang lain tanpa perlu membalas penghinaan kepada rakannya

☐ P3 (1 markah): Arif mencadangkan komunikasi yang membantu atau mendapatkan bantuan guru jika tekanan berterusan

☐ P4 (1 markah): Persahabatan boleh dibina melalui tindakan baik dan sokongan diperlukan jika keadaan menjadi tidak selamat

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S06 | 12.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan dua ciri yang perlu diperbaiki dalam perbincangan itu.

Contoh jawapan

Kesediaan mendengar pandangan ahli; Sikap adil memberi peluang menyumbang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kesediaan mendengar pandangan ahli

☐ P2 (1 markah): Sikap adil memberi peluang menyumbang

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S06 (b) Huraikan dua langkah yang menyeimbangkan kesopanan dan keperluan membuat keputusan.

Contoh jawapan

Tetapkan giliran ringkas untuk maklumat penting. Ahli dapat didengar tanpa perbincangan berpanjangan tanpa arah.

Bandingkan cadangan dengan kriteria yang dipersetujui. Keputusan berasaskan alasan lebih adil daripada mengikut kedudukan ketua semata-mata.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tetapkan giliran ringkas untuk maklumat penting

☐ P2 (1 markah): Ahli dapat didengar tanpa perbincangan berpanjangan tanpa arah

☐ P3 (1 markah): Bandingkan cadangan dengan kriteria yang dipersetujui

☐ P4 (1 markah): Keputusan berasaskan alasan lebih adil daripada mengikut kedudukan ketua semata-mata

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S07 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.3

(a) Nyatakan dua kelemahan dalam keadaan tersebut.

Contoh jawapan

Kesimpulan umum dibuat berdasarkan seorang individu; Cadangan membalas secara kasar boleh menambah pengalaman negatif.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kesimpulan umum dibuat berdasarkan seorang individu

☐ P2 (1 markah): Cadangan membalas secara kasar boleh menambah pengalaman negatif

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S07 (b) Huraikan dua respons yang lebih berhemah serta sebabnya.

Contoh jawapan

Jelaskan dengan sopan bahawa satu individu tidak mewakili semua remaja. Penilaian yang adil perlu mengambil kira kepelbagaian tindakan dan pengalaman.

Akui bahawa perbuatan kasar itu tidak sesuai sambil menunjukkan layanan baik. Tanggungjawab tidak memerlukan kesalahan disembunyikan dan pengalaman baharu yang positif boleh membantu hubungan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jelaskan dengan sopan bahawa satu individu tidak mewakili semua remaja

☐ P2 (1 markah): Penilaian yang adil perlu mengambil kira kepelbagaian tindakan dan pengalaman

☐ P3 (1 markah): Akui bahawa perbuatan kasar itu tidak sesuai sambil menunjukkan layanan baik

☐ P4 (1 markah): Tanggungjawab tidak memerlukan kesalahan disembunyikan dan pengalaman baharu yang positif boleh membantu hubungan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S08 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4, 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan satu sumbangan Jasmin dan satu perasaan positif yang munasabah.

Contoh jawapan

Menyusun bahan peserta supaya aktiviti berjalan teratur; Berasa puas atau bangga dengan tugas yang dilaksanakan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Menyusun bahan peserta supaya aktiviti berjalan teratur

☐ P2 (1 markah): Berasa puas atau bangga dengan tugas yang dilaksanakan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S08 (b) Huraikan dua sebab sumbangan Jasmin tetap bernilai.

Contoh jawapan

Tugas sokongan membantu kelancaran acara. Peserta memperoleh bahan yang diperlukan tanpa kekeliruan yang boleh dielakkan.

Pelaksanaan yang bertanggungjawab menyokong kerjasama. Setiap ahli boleh menyumbang mengikut kemampuan tanpa perlu memegang peranan yang paling menonjol.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tugas sokongan membantu kelancaran acara

☐ P2 (1 markah): Peserta memperoleh bahan yang diperlukan tanpa kekeliruan yang boleh dielakkan

☐ P3 (1 markah): Pelaksanaan yang bertanggungjawab menyokong kerjasama

☐ P4 (1 markah): Setiap ahli boleh menyumbang mengikut kemampuan tanpa perlu memegang peranan yang paling menonjol

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S09 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan satu keutamaan dan satu sumber bantuan yang sesuai.

Contoh jawapan

Keselamatan rakan; Guru, penjaga atau orang dewasa lain yang dipercayai.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Keselamatan rakan

☐ P2 (1 markah): Guru, penjaga atau orang dewasa lain yang dipercayai

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S09 (b) Huraikan dua tindakan berhemah yang mengutamakan keutamaan tersebut.

Contoh jawapan

Dengar dengan tenang dan jelaskan bahawa bantuan diperlukan apabila keselamatan terancam. Sokongan mengurangkan rasa bersendirian tanpa menjanjikan untuk menyimpan bahaya sebagai rahsia.

Bantu rakan mendapatkan orang dewasa yang dipercayai tanpa menyebarkan kisah kepada orang ramai. Pihak sesuai boleh membantu melindunginya sambil menjaga maruah dan mengelakkan konfrontasi oleh murid.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dengar dengan tenang dan jelaskan bahawa bantuan diperlukan apabila keselamatan terancam

☐ P2 (1 markah): Sokongan mengurangkan rasa bersendirian tanpa menjanjikan untuk menyimpan bahaya sebagai rahsia

☐ P3 (1 markah): Bantu rakan mendapatkan orang dewasa yang dipercayai tanpa menyebarkan kisah kepada orang ramai

☐ P4 (1 markah): Pihak sesuai boleh membantu melindunginya sambil menjaga maruah dan mengelakkan konfrontasi oleh murid

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S10 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu disemak sebelum Faiz menerima tugas.

Contoh jawapan

Masa yang benar-benar tersedia; Keupayaan serta komitmen lain yang perlu dipenuhi.

Semak isi penting

□ P1 (1 markah): Masa yang benar-benar tersedia

□ P2 (1 markah): Keupayaan serta komitmen lain yang perlu dipenuhi

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12S10 (b) Cadangkan dua langkah bertanggungjawab berserta sebab.

Contoh jawapan

Pilih tugas yang sesuai dengan masa dan kemampuan. Komitmen yang realistik lebih mudah dilaksanakan dengan baik berbanding menerima semuanya untuk mendapat pujian.

Maklumkan had penglibatan lebih awal dan bincang pembahagian dengan penyelaras. Penganjur dapat merancang bantuan lain tanpa menunggu tugas yang tidak mungkin disiapkan.

Semak isi penting

□ P1 (1 markah): Pilih tugas yang sesuai dengan masa dan kemampuan

□ P2 (1 markah): Komitmen yang realistik lebih mudah dilaksanakan dengan baik berbanding menerima semuanya untuk mendapat pujian

□ P3 (1 markah): Maklumkan had penglibatan lebih awal dan bincang pembahagian dengan penyelaras

□ P4 (1 markah): Penganjur dapat merancang bantuan lain tanpa menunggu tugas yang tidak mungkin disiapkan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12E01 | 12.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1

Huraikan empat perlakuan berhemah yang sesuai, dengan satu sebab bagi setiap perlakuan.

Contoh jawapan

Saya menyambut ahli baharu dengan bahasa yang sopan dan mesra. Layanan yang menghormati maruah membantu dia berasa diterima dalam kumpulan tanpa dinilai melalui loghat, kaum atau latar belakang yang mungkin berbeza daripada ahli lain.

Saya menerangkan aturan perbincangan dan memberinya pilihan untuk bertanya. Penjelasan tentang giliran serta tugas membantu dia memahami cara menyumbang, sambil mengelakkan paksaan supaya dia bercakap panjang sebelum bersedia atau mengetahui perkara yang dibincangkan.

Saya mendengar ideanya tanpa menyampuk dan meminta penjelasan apabila perlu. Tindakan ini menunjukkan bahawa cadangannya dihargai sebagai sebahagian perbincangan, walaupun kumpulan masih boleh menilai alasan serta memilih penyelesaian yang paling sesuai secara sopan.

Saya membahagikan tugas secara adil mengikut kemampuan serta persetujuan ahli. Peluang menyumbang melalui tugas yang sesuai membantu ahli baharu membina keyakinan, dan tanggungjawab sebenar lebih bermakna daripada sekadar memujinya tanpa memberi ruang penglibatan.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Saya menyambut ahli baharu dengan bahasa yang sopan dan mesra

☐ H1 (1 markah): Layanan yang menghormati maruah membantu dia berasa diterima dalam kumpulan tanpa dinilai melalui loghat, kaum atau latar belakang yang mungkin berbeza daripada ahli lain

☐ F2 (1 markah): Saya menerangkan aturan perbincangan dan memberinya pilihan untuk bertanya

☐ H2 (1 markah): Penjelasan tentang giliran serta tugas membantu dia memahami cara menyumbang, sambil mengelakkan paksaan supaya dia bercakap panjang sebelum bersedia atau mengetahui perkara yang dibincangkan

☐ F3 (1 markah): Saya mendengar ideanya tanpa menyampuk dan meminta penjelasan apabila perlu

☐ H3 (1 markah): Tindakan ini menunjukkan bahawa cadangannya dihargai sebagai sebahagian perbincangan, walaupun kumpulan masih boleh menilai alasan serta memilih penyelesaian yang paling sesuai secara sopan

☐ F4 (1 markah): Saya membahagikan tugas secara adil mengikut kemampuan serta persetujuan ahli

☐ H4 (1 markah): Peluang menyumbang melalui tugas yang sesuai membantu ahli baharu membina keyakinan, dan tanggungjawab sebenar lebih bermakna daripada sekadar memujinya tanpa memberi ruang penglibatan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12E02 | 12.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.2

Huraikan empat kepentingan amalan tersebut, satu bagi setiap amalan yang dinyatakan.

Contoh jawapan

Kejujuran membantu kumpulan mendapatkan gambaran yang benar tentang persediaan. Apabila masalah atau kesilapan dimaklumkan, ahli boleh mencari penyelesaian berdasarkan keadaan sebenar dan tidak membuang masa menunggu sesuatu yang belum tersedia tanpa penjelasan.

Menepati tugas menyokong kepercayaan antara ahli kumpulan. Ahli lain boleh merancang bahagian kerja mereka apabila komitmen dilaksanakan atau perubahan dimaklumkan lebih awal, maka kerjasama menjadi lebih teratur dan tidak bergantung pada janji kosong.

Mendengar pandangan membantu kumpulan memahami maklumat serta pilihan yang berbeza. Peserta mendapat peluang menyumbang sebelum keputusan dibuat, dan perbezaan idea dapat dibincangkan dengan alasan tanpa memerlukan penghinaan atau persetujuan palsu daripada semua orang.

Meminta izin menghormati hak pemilik bahan dan menjaga hubungan. Pemilik boleh menetapkan syarat yang munasabah tentang penggunaan serta pemulangan, sementara peminjam menunjukkan tanggungjawab menjaga barang dan tidak menganggap keperluan kumpulan mengatasi hak orang lain.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Kejujuran membantu kumpulan mendapatkan gambaran yang benar tentang persediaan

☐ H1 (1 markah): Apabila masalah atau kesilapan dimaklumkan, ahli boleh mencari penyelesaian berdasarkan keadaan sebenar dan tidak membuang masa menunggu sesuatu yang belum tersedia tanpa penjelasan

☐ F2 (1 markah): Menepati tugas menyokong kepercayaan antara ahli kumpulan

☐ H2 (1 markah): Ahli lain boleh merancang bahagian kerja mereka apabila komitmen dilaksanakan atau perubahan dimaklumkan lebih awal, maka kerjasama menjadi lebih teratur dan tidak bergantung pada janji kosong

☐ F3 (1 markah): Mendengar pandangan membantu kumpulan memahami maklumat serta pilihan yang berbeza

☐ H3 (1 markah): Peserta mendapat peluang menyumbang sebelum keputusan dibuat, dan perbezaan idea dapat dibincangkan dengan alasan tanpa memerlukan penghinaan atau persetujuan palsu daripada semua orang

☐ F4 (1 markah): Meminta izin menghormati hak pemilik bahan dan menjaga hubungan

☐ H4 (1 markah): Pemilik boleh menetapkan syarat yang munasabah tentang penggunaan serta pemulangan, sementara peminjam menunjukkan tanggungjawab menjaga barang dan tidak menganggap keperluan kumpulan mengatasi hak orang lain

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12E03 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.3

Cadangkan empat perlakuan yang dapat menyumbang kepada pengalaman positif serta imej negara, dengan huraian bagi setiap perlakuan.

Contoh jawapan

Murid menyambut peserta pelbagai latar dengan sopan dan adil. Layanan yang menghormati semua peserta memberi pengalaman baik tentang masyarakat setempat tanpa menganggap orang tertentu lebih layak dibantu kerana rupa, bahasa atau tempat asal mereka.

Murid memberikan maklumat tepat dan merujuk petugas apabila tidak pasti. Kejujuran tentang batas pengetahuan membantu peserta mendapatkan panduan yang boleh dipercayai, berbanding mereka-reka jawapan untuk kelihatan cekap sehingga urusan orang lain menjadi keliru.

Kesilapan maklumat diakui dan dibetulkan kepada peserta yang terjejas. Permohonan maaf bersama pembaikan menunjukkan tanggungjawab, kerana menjaga imej negara tidak bermaksud menyembunyikan masalah daripada pihak yang memerlukan maklumat benar atau boleh membantu menyelesaikannya.

Murid menghormati perbezaan cara berkomunikasi tanpa mengejek sebutan atau budaya. Interaksi yang matang boleh menyumbang kepada tanggapan positif, namun satu perbuatan tetap tidak mewakili semua rakyat dan sumbangan baik perlu diteruskan selepas program selesai.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Murid menyambut peserta pelbagai latar dengan sopan dan adil

☐ H1 (1 markah): Layanan yang menghormati semua peserta memberi pengalaman baik tentang masyarakat setempat tanpa menganggap orang tertentu lebih layak dibantu kerana rupa, bahasa atau tempat asal mereka

☐ F2 (1 markah): Murid memberikan maklumat tepat dan merujuk petugas apabila tidak pasti

☐ H2 (1 markah): Kejujuran tentang batas pengetahuan membantu peserta mendapatkan panduan yang boleh dipercayai, berbanding mereka-reka jawapan untuk kelihatan cekap sehingga urusan orang lain menjadi keliru

☐ F3 (1 markah): Kesilapan maklumat diakui dan dibetulkan kepada peserta yang terjejas

☐ H3 (1 markah): Permohonan maaf bersama pembaikan menunjukkan tanggungjawab, kerana menjaga imej negara tidak bermaksud menyembunyikan masalah daripada pihak yang memerlukan maklumat benar atau boleh membantu menyelesaikannya

☐ F4 (1 markah): Murid menghormati perbezaan cara berkomunikasi tanpa mengejek sebutan atau budaya

☐ H4 (1 markah): Interaksi yang matang boleh menyumbang kepada tanggapan positif, namun satu perbuatan tetap tidak mewakili semua rakyat dan sumbangan baik perlu diteruskan selepas program selesai

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12E04 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.4, 3.5.1

Huraikan dua sebab kamu boleh berasa bangga dan dua tindakan susulan yang berhemah. Berikan penjelasan bagi setiap isi.

Contoh jawapan

Saya berasa bangga kerana tugas menyusun bahan membantu peserta mendapatkan keperluan mereka. Walaupun peranan itu kurang menonjol, bahan yang teratur menyokong kelancaran acara dan menunjukkan bahawa sumbangan kecil yang dilaksanakan dengan baik tetap bernilai kepada masyarakat.

Saya berasa puas kerana kami menjaga giliran dengan menghormati peserta. Aturan yang dilaksanakan secara sopan membantu orang menunggu dengan lebih teratur tanpa layanan pilih kasih, maka kebanggaan kami berkait dengan manfaat sebenar dan bukannya jumlah pujian.

Saya mengucapkan terima kasih kepada rakan dan penyelia atas kerjasama mereka. Penghargaan menunjukkan bahawa kejayaan bukan hasil usaha seorang sahaja serta mengelakkan kebanggaan daripada berubah menjadi sikap mengambil semua kredit atau merendahkan sumbangan orang lain.

Saya meminta maklum balas dan memilih satu perkara untuk diperbaiki pada masa depan. Kesediaan belajar mengekalkan amalan berhemah selepas program, kerana berasa bangga tidak bermaksud diri sudah sempurna atau semua cadangan pembaikan boleh diketepikan tanpa pertimbangan.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Saya berasa bangga kerana tugas menyusun bahan membantu peserta mendapatkan keperluan mereka

☐ H1 (1 markah): Walaupun peranan itu kurang menonjol, bahan yang teratur menyokong kelancaran acara dan menunjukkan bahawa sumbangan kecil yang dilaksanakan dengan baik tetap bernilai kepada masyarakat

☐ F2 (1 markah): Saya berasa puas kerana kami menjaga giliran dengan menghormati peserta

☐ H2 (1 markah): Aturan yang dilaksanakan secara sopan membantu orang menunggu dengan lebih teratur tanpa layanan pilih kasih, maka kebanggaan kami berkait dengan manfaat sebenar dan bukannya jumlah pujian

☐ F3 (1 markah): Saya mengucapkan terima kasih kepada rakan dan penyelia atas kerjasama mereka

☐ H3 (1 markah): Penghargaan menunjukkan bahawa kejayaan bukan hasil usaha seorang sahaja serta mengelakkan kebanggaan daripada berubah menjadi sikap mengambil semua kredit atau merendahkan sumbangan orang lain

☐ F4 (1 markah): Saya meminta maklum balas dan memilih satu perkara untuk diperbaiki pada masa depan

☐ H4 (1 markah): Kesediaan belajar mengekalkan amalan berhemah selepas program, kerana berasa bangga tidak bermaksud diri sudah sempurna atau semua cadangan pembaikan boleh diketepikan tanpa pertimbangan

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

M12E05 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 135-146 | Rujukan 3.5.1, 3.5.2, 3.5.3

Huraikan empat tindakan berhemah untuk menjaga maruah, menangani masalah dan menunjukkan tanggungjawab. Berikan sebab bagi setiap tindakan.

Contoh jawapan

Saya tidak menyebarkan gambar atau mesej yang memalukan peserta tersebut. Penyebaran menambah orang yang melihat penghinaan dan boleh menjejaskan maruahnya, jadi menahan diri daripada berkongsi ialah langkah awal yang lebih bertanggungjawab daripada sekadar tidak memberi tanda suka.

Saya menyatakan bantahan dengan bahasa tegas tetapi tidak menghina pengirim. Penolakan menjelaskan bahawa ejekan tidak sesuai sambil mengelakkan pertengkaran atau penghinaan balas, kerana sikap berhemah boleh mempertahankan maruah seseorang tanpa mengikuti tekanan kumpulan.

Saya mendapatkan bantuan guru untuk menangani keadaan melalui saluran yang sesuai. Guru boleh membantu melindungi peserta dan membincangkan tindakan pembaikan, manakala murid tidak perlu menyiasat sendiri atau menyebarkan identiti orang lain kepada khalayak yang lebih luas.

Saya menggalakkan pembetulan serta permohonan maaf yang sesuai dengan bimbingan guru. Menjaga imej melalui tanggungjawab memerlukan masalah diakui dan ditangani, bukannya disembunyikan supaya kelihatan sempurna, dan pembelajaran daripada kejadian dapat membantu interaksi yang lebih baik seterusnya.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Saya tidak menyebarkan gambar atau mesej yang memalukan peserta tersebut

☐ H1 (1 markah): Penyebaran menambah orang yang melihat penghinaan dan boleh menjejaskan maruahnya, jadi menahan diri daripada berkongsi ialah langkah awal yang lebih bertanggungjawab daripada sekadar tidak memberi tanda suka

☐ F2 (1 markah): Saya menyatakan bantahan dengan bahasa tegas tetapi tidak menghina pengirim

☐ H2 (1 markah): Penolakan menjelaskan bahawa ejekan tidak sesuai sambil mengelakkan pertengkaran atau penghinaan balas, kerana sikap berhemah boleh mempertahankan maruah seseorang tanpa mengikuti tekanan kumpulan

☐ F3 (1 markah): Saya mendapatkan bantuan guru untuk menangani keadaan melalui saluran yang sesuai

☐ H3 (1 markah): Guru boleh membantu melindungi peserta dan membincangkan tindakan pembaikan, manakala murid tidak perlu menyiasat sendiri atau menyebarkan identiti orang lain kepada khalayak yang lebih luas

☐ F4 (1 markah): Saya menggalakkan pembetulan serta permohonan maaf yang sesuai dengan bimbingan guru

☐ H4 (1 markah): Menjaga imej melalui tanggungjawab memerlukan masalah diakui dan ditangani, bukannya disembunyikan supaya kelihatan sempurna, dan pembelajaran daripada kejadian dapat membantu interaksi yang lebih baik seterusnya

Jawapan contoh bukan satu-satunya jawapan. Terima isi lain yang relevan, selamat dan disokong situasi. Nilai yang berkaitan boleh diterima apabila dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi peperiksaan.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Pendidikan Moral Tingkatan 1, KPM/BPK, BPK 2015, Terbitan 2016, ISBN 978-967-420-135-7. Buku teks KPM/DBP, Cetakan Pertama 2016, ISBN 978-983-49-1121-8. Tahun 2026 ialah sesi murid, bukan edisi buku teks baharu.

DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Latihan asli berbantu AI untuk murid sesi 2026. Bukan edisi buku teks baharu, soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Markah ialah panduan latihan, bukan skema peperiksaan. Jawapan lain yang berasas dan relevan boleh diterima. Semakan guru bebas belum dibuat. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.